

Kandidující a zvolení do PS ČR v letech 1996-2017

(Tabulka 3)

Zdroj: Volební statistika ČSÚ

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR se konají každé 4 roky, pokud nedojde k volbám předčasným jako např. v roce 1998 či 2013. Počet volených poslanců je stanoven ústavou na 200 mandátů. Volí osoby se státním občanstvím ČR od 18 let věku. Volit lze i v zahraničí, kde byly vytvářeny volební místnosti u zastupitelských úřadů a generálních konzulátů ČR. Zatím poslední volby se konaly ve dnech 20. až 21. října 2017.

Úspěšnost ve volbách se měří jako podíl zvolených ze všech kandidujících a uvádí se v %.

Úspěšnost kandidujících žen byla ve všech volbách do Poslanecké sněmovny České republiky od roku 1996 nižší než úspěšnost kandidujících mužů. Od roku 1996 do roku 2002 se plynule zvyšovaly počty kandidujících žen, zatímco počty kandidujících mužů vykazovaly kolísavý trend. V roce 2002 dosáhly počty kandidujících žen (1 596) i mužů (4 472) svého maxima. Rok 2002 se vyznačoval nejnižší úspěšností žen i mužů. Úspěšnost žen činila ve sledovaném roce 2,1 %, v případě mužů 3,7 %. U obou pohlaví došlo od roku 2002 do roku 2010 k výraznému poklesu kandidujících. V případě žen představoval tento pokles 14,5 %, u kandidujících mužů se jednalo o pokles 18,2 %.

Rok 2013 se z hlediska kandidujících a úspěšnosti žen a mužů ve volbách v mnohém podobal roku 2002. V roce 2013 kandidovalo 1 588 žen a 4 311 mužů. Úspěšnost kandidujících mužů byla přitom v roce 2013 stejně nízká jako v roce 2002 (3,7%), úspěšnost kandidujících žen byla v roce 2013 jen o něco málo vyšší než v roce 2002 (2,5%).

Nejméně žen i mužů kandidovalo do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky v roce 1998. Zároveň v tomto roce dosáhli muži i ženy nejvyšší úspěšnosti ve volbách do PS ČR od roku 1996. Kandidující ženy zaznamenaly v roce 1998 čtyřprocentní úspěšnost, úspěšnost kandidujících mužů dosáhla 6 procent. Je však třeba dodat, že v roce 1998 kandidovalo podstatně méně lidí, což se promítlo právě ve zvýšené úspěšnosti.

Podíl žen mezi kandidujícími činil ve volbách v letech 1996 a 1998 přibližně pětinu. K nárůstu podílu žen ze všech kandidujících došlo ve volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2002. Od té doby se tento podíl drží na úrovni 26-28 %.

Podíl žen ze všech poslanců nepřekročil v letech 1996-2000 interval 15-17 %. Dosud nejvyšší zastoupení mezi poslanci měly ženy od květnových voleb v roce 2010, kdy představovaly 22 % všech zvolených. Po volbách v roce 2013 tvořil podíl žen v poslaneckých lavicích 19,5 %.

Podíl žen mezi poslanci dosáhl v roce 2017 právě úrovně roku 2010. Ve sněmovních lavicích zasedne 44 nově zvolených žen. V tomto roce kandidovalo od roku 1966 nejvíce žen i mužů, což se promítlo do rekordně nízké úspěšnosti obou pohlaví.

Rok	Kandidující		Zvolení		Úspěšnost (v %)	
	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži
1996	908	3 584	30	170	3,3	4,7
1998	756	2 857	30	170	4,0	6,0
2002	1 596	4 472	34	166	2,1	3,7
2006	1 383	3 602	31	169	2,2	4,7
2010	1 364	3 658	44	156	3,2	4,3
2013	1 588	4 311	39	161	2,5	3,7
2017	2154	5 370	44	156	2,0	2,9

Kandidáti a zvolení do PSP ČR v roce 2017 podle politické příslušnosti a pohlaví

(Graf 35 a, b)

Zdroj: Volební statistika ČSÚ

Volby se konaly ve dnech 20. - 21. 10. 2017.

V řádných volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR kandidovalo v roce 2017 celkem více než sedm a půl tisíce osob (7 524), z toho ženy představovaly 28,6 %. Oproti minulým volbám kandidovalo o zhruba 1500 osob více. Podíl žen mezi kandidujícími narostl jenom nepatrně, a to o cca 2 procentní body.

Ve věku do 29 let kandidovalo 227 žen a 574 mužů, ve věku 30-49 let se jednalo o 1009 žen a 2 584 mužů, a ve věku 50 a více let bylo na kandidátních listinách 918 žen a 2 212 mužů. Zejména v případě kandidujících mužů ve věku 50 a více let vidíme oproti roku 2013 výrazný nárůst. V roce 2013 kandidovalo 1 667 mužů ve věku 50 a více let (v roce 2017 byl tedy tento počet přibližně o třetinu vyšší).

Zatímco celkově se podíl kandidujících žen v závislosti na věku neměnil (pohyboval se ve sledovaných věkových skupinách v rozpětí 28,0 – 29,0 %), v případě jednotlivých současných parlamentních stran tomu bylo jinak. Starostové a nezávislí například neměli mezi kandidujícími ve věku do 29 let včetně ani jednu ženu. Relativně nízký podíl kandidujících žen v tomto věku vykazovala také většina ostatních nově zvolených parlamentních stran. KSČM zaznamenal 8,2%, SPD 11,2% a Piráti 22,2% podíl. V parlamentních volbách v roce 2013 se nejvyššími podíly kandidujících žen ve věkové kategorii 18 až 29 let vyznačovaly ANO (34,8 %) a TOP09 (33,3 %). V roce 2017 to bylo opět hnutí ANO (40% podíl) a k němu se tentokrát připojila SPD (38% podíl).

Věková kategorie 30-49 let potom zahrnovala 54,2 % žen kandidujících za Piráty. Za hnutí ANO kandidovala v tomto věku polovina všech žen usilujících o zvolení do Sněmovny za tuto stranu.

U většiny ze stávajících parlamentních stran bylo nejvíce kandidujících žen ve věku 50 a více let. Nejvyšší podíl takto starých žen měli na kandidátních listinách Starostové a nezávislí (64,9 %).

Věková kategorie 50 a více let zaznamenala nižší než poloviční podíl u kandidujících žen za KSČM, ANO a Piráty. U Pirátů šlo dokonce pouze o 24% podíl.

Věkové složení kandidujících mužů se u jednotlivých parlamentních stran příliš nelišilo od kandidujících žen. Snad jen, že kategorie 30-49 let byla u nich o něco silněji zastoupena, a to na úkor věku 50 a více let. Zanedbatelné potom bylo většinou procentuální zastoupení věkové kategorie 18-29 let. Výjimku tvořili Piráti, kde 24 % kandidujících mužů bylo do 29 let včetně.

Ve věku 18-29 let byly zvoleny pouze dvě ženy (každá za jinou politickou stranu). Čtyřicet žen bylo zvoleno ve věku 30-49 let a 18 novým poslankyním je 50 a více let.

Mezi zvolenými muži jich pět je do 29 let včetně, 83 spadá do věkové kategorie 30-49 let a 68 z nich je 50 a více let.

Celková úspěšnost mužů byla o něco vyšší než úspěšnost žen (je myšlen procentuální podíl zvolených z kandidujících).

Zcela stejně nízkou úspěšnost zaznamenali muži i ženy ve věku 29 let (necelé 1 %). Úspěšnost žen ve věku 30-49 let činila 2,4 % - a úspěšnost stejně starých mužů představovala 3,2 %. Úspěšnost padesátiletých a starších žen byla dvouprocentní, zatímco u stejně starých mužů tříprocentní.

Nejvyšší úspěšností se mohly pochlubit ženy za hnutí ANO – ve věku 30-49 let dosáhly téměř 30% úspěšnosti.

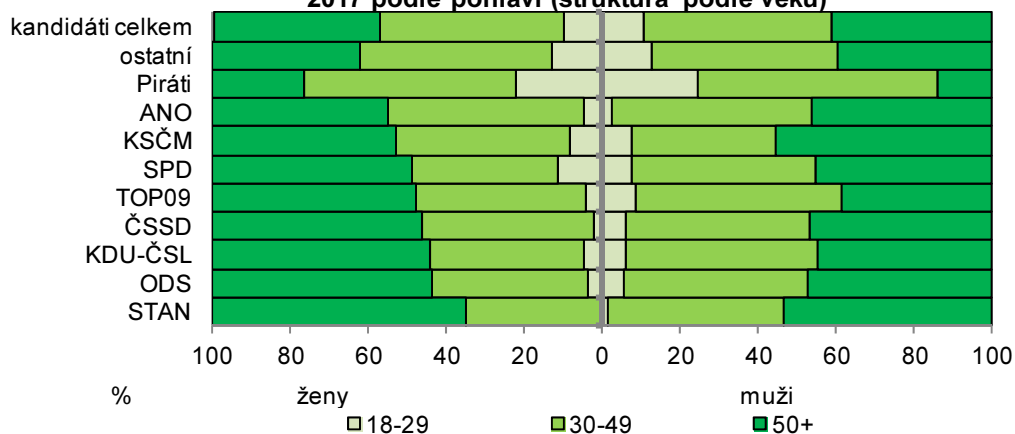
Mizivou úspěšnost ve všech věkových kategoriích pak pocítily ženy za KDU-ČSL, Starosty a nezávislé a ČSSD. Zejména pro ČSSD, prosazující kvóty žen (minimálně 40%), je tento výsledek krajně neuspokojivý. Tím spíše, že podíl žen na kandidátních stranách představoval u ČSSD 45 %. Ze zvolených poslanců ČR za tuto stranu je ovšem pouze 13 % žen.

Relativně vysoké podíly žen na kandidátních listinách (shodně zhruba 29%) měly ještě SPD a KSČM. Nejnižším podílem žen na kandidátních listinách se vyznačovali TOP09 (19,5 %) a Piráti (21 %). Nejvyššími podíly zvolených žen se ve Sněmovně ČR vyznačují SPD (27 %), ANO (25 %) a KSČM (20 %).

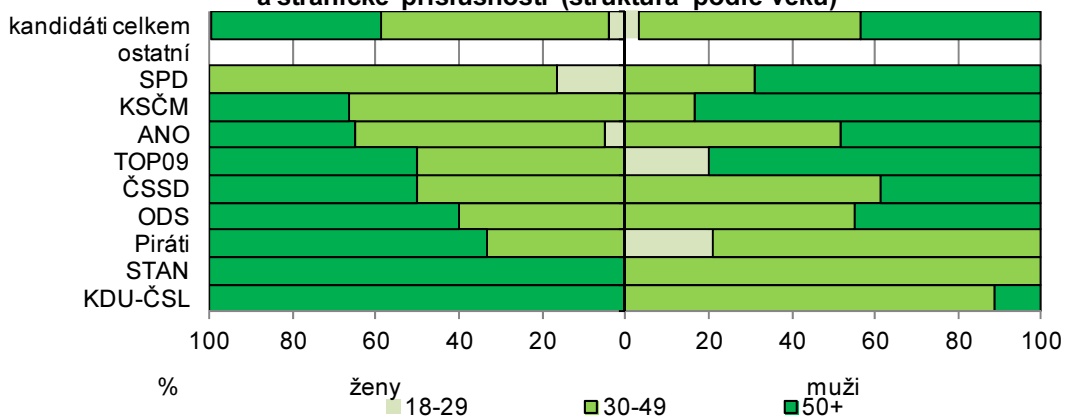
Téměř 14% úspěšnost měly ženy zvolené ve věku 30-49 let za SPD, 12% úspěšnost pak zaznamenaly ženy Pirátky ve věku 50 a více let. Za Piráty kandidovalo ve věku 50 a více let pouze 17 žen – z toho dvě byly zvoleny.

Zatímco ve věku 18-29 let byly zvoleny ženy jenom za ANO a SPD, muži v tomto věku se do Poslanecké sněmovny ČR dostali výhradně za TOP09 a Piráty. Nejvyšší úspěšnosti starších mužů (cca 23%) dosáhlo hnutí ANO, nejnižší úspěšnost ve volbách vykazovali Starostové a nezávislí. Poslanci za STAN jsou vesměs ve věku 30-49 let.

Kandidáti politických stran do Poslanecké sněmovny ČR v roce 2017 podle pohlaví (struktura podle věku)

Zvolení do Poslanecké sněmovny ČR v roce 2017 podle pohlaví a stranické příslušnosti (struktura podle věku)

Vyšší a nižší pozice v Armádě ČR podle věku žen a mužů k 1. 7. 2017

(Graf 36)

Zdroj: MO ČR

Uvedené údaje nezahrnují občanské zaměstnance. Od 1. 1 2011 byla zrušena hodnost podporučíka. Data jsou k 1. 7. 2017.

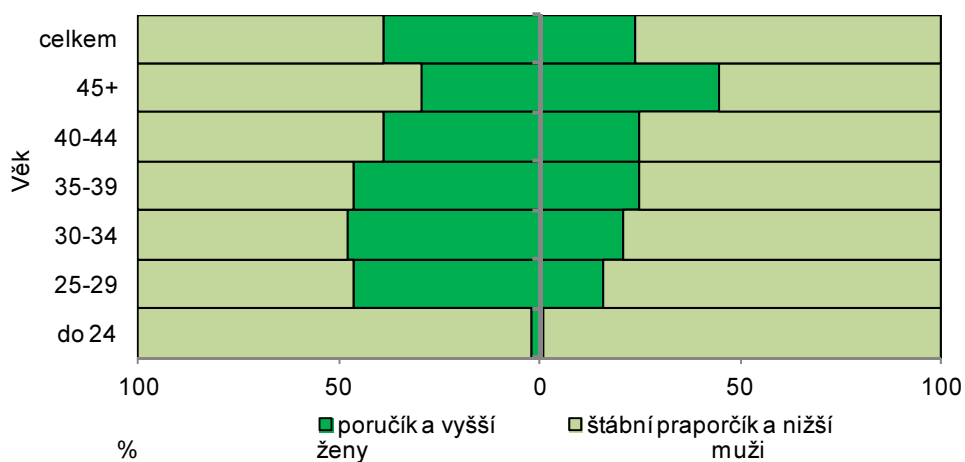
V Armádě ČR celkově i ve všech sledovaných věkových pětiletých skupinách převládají muži. K 1. 7. 2017 bylo v Armádě ČR zjištěno 23 469 osob (bez občanských zaměstnanců). Podíl žen představoval 12,7 %. Nejvyšší podíl žen byl zjištěn ve věkových kategoriích 30-34 let a 45 a více let (shodně 15%). Nejnižší podíl žen zaznamenaly nejmladší věkové kategorie ve do 29 let včetně (ani ne 10%).

Podíly žen rostou se zvyšující se hodnotí. Zatímco podíl žen mezi štábními praporčíky a nižšími hodnostmi nepřesahoval do 45 let věku 11 %, mezi poručíky a vyššími šaržemi se pohyboval ve věku do 34 let včetně mezi 20-30 %. S rostoucím věkem potom tento podíl klesá až na 10,5 % ve věku 45 a více let. Naopak podíl žen s maximální hodnotí praporčíka byl nejvyšší právě ve věku 45 a více let. Představoval více než 18 %.

Armáda je přímo klasickým příkladem segregace. Ženy v armádě zauímají spíše vyšší hodnosti (často s vysokoškolským vzděláním) – a mezi prostými vojíny jsou ve výrazné menšině.

Jsou-li ženy v Armádě ČR ve věku 40 a více let, podíl poručic a vyšších šarží výrazně klesá. Kromě genderového hlediska se tu projevuje aspekt generační.

**Vyšší a nižší pozice v Armádě ČR podle věku žen a mužů,
1. 7. 2017 (struktura podle hodnosti)**

Soudci podle pohlaví a typu soudů

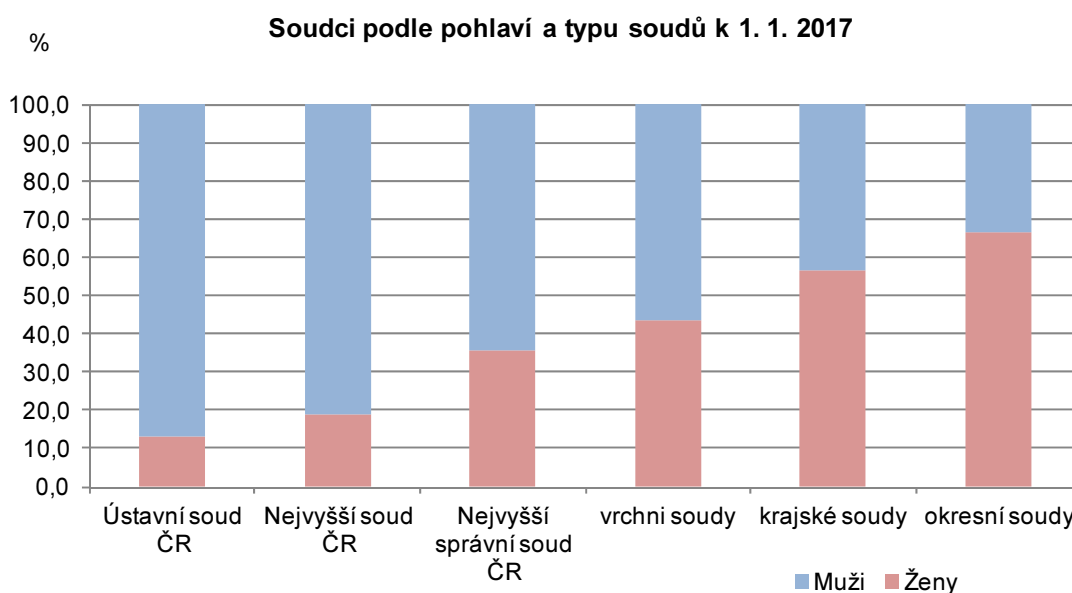
(Graf 37)

Zdroj: Ministerstvo spravedlnosti ČR

Data jsou k 1. 1. 2017. Data za počty soudců Ústavního soudu ČR jsou získána z jeho internetových stránek.

K 1. 1. 2017 bylo zjištěno 3 002 soudců, z toho 1 828 žen (bez soudců Ústavního soudu ČR). Nejvíce soudců se vyskytuje na okresních soudech (1 820), dále na soudech krajských (948) a vrchních (135). Na Nejvyšším soudu ČR bylo zaměstnáno 68, na Nejvyšším správním soudu pak 31 soudců.

Čím je soudní instituce prestižnější a čím se v ní vyskytuje méně soudců, tím je zde nižší podíl žen mezi soudci. V případě okresních soudů zaujímají ženy 66 % všech soudců, ovšem na Nejvyšším soudu ČR představují pouze necelých 19 % soudců. K 1. 1. 2014 byl podíl žen mezi soudci Nejvyššího soudu ČR přibližně 13%. Vidíme tedy, že i takto nízký podíl ještě vykazoval snižující trend.

Do 40 let věku převažují soudkyně nad soudci pouze v případě okresních soudů. U ostatních typů soudů je podíl žen mezi soudci do 40 let věku velmi nízký.

V nejvyšší věkové kategorii, tj. ve věku 61 a více, převládaly ženy nad muži i v případě soudců krajských soudů (podíl žen zde činil 65 %).

